

Examenul de bacalaureat național 2013

**Proba E. c)
Istorie**

Varianta 4

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Între București și Moscova a început o confruntare pe tema planificării economice în CAER [Consiliul de Ajutor Economic Reciproc], ferm respinsă de echipa lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, care invoca tot mai des independența și suveranitatea statelor socialiste, singurele în măsură să decidă asupra direcțiilor de dezvoltare a economiei. [...] «Liberalizarea» internă [...] avea să vină o dată cu noua fază a conflictului cu Moscova. Pretextul l-a oferit publicarea în revista Universității din Moscova a unui studiu semnat de E. B. Valev, care propunea crearea unui complex economic internațional (România, Bulgaria și URSS) [...]. «Contribuția» românească avea să fie cea mai importantă [...] Planul Valev a fost denunțat în termeni viguroși în revista «Viața economică», fiind prezentat ca un atentat la independența și integritatea României.

În contextul favorabil creat de conflictul dintre Moscova și Beijing, PMR și-a afirmat poziția independentă în «Declarația cu privire la poziția Partidului Muncitoresc Român în problemele mișcării comuniste și muncitorești internaționale». [...] Declarația afirma dreptul la independență al fiecărui partid comunist (muncitoresc), egalitatea în drepturi a acelor partide și neamestecul în afacerile interne, ca principii de bază ale relațiilor din cadrul mișcării comuniste și muncitorești internaționale.”
(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

B. „[...] În Piața Palatului s-a desfășurat una dintre cele mai mari manifestații ale populației Bucureștilor [în 1968]. Ea a fost, ca toate manifestările de acest fel, aranjată, dar numărul celor prezenți a depășit așteptările organizatorilor. Chiar Ceaușescu, căruia i se aducea la cunoștință minut cu minut evoluția lucrurilor din Piață, s-a speriat de acea formidabilă exprimare de voință de a apăra, nu partidul, căci mulți dintre cei prezenți nu erau membri de partid, ci țara, nu pe Ceaușescu [...] ci independența, integritatea și suveranitatea statului. [...]

«Nu există nicio justificare, tuna Ceaușescu [...], nu poate fi acceptat niciun motiv de a admite, pentru o clipă numai, ideea intervenției militare în treburile unui stat socialist frățesc... [...] Noi considerăm că pentru a așeza relațiile dintre țările socialiste, dintre partidele comuniste pe baze cu adevărat marxist-leniniste trebuie, o dată pentru totdeauna, să se pună capăt amestecului în treburile interne ale altor state, ale altor partide. S-a spus că în Cehoslovacia există pericolul contrarevoluției; se vor găsi poate mâine unii care să spună că și aici, în această adunare, se manifestă tendințe contrarevoluționare. Răspundem tuturor: întregul popor român nu va permite nimănui să încalce teritoriul patriei noastre». Și pentru aceasta, spune Ceaușescu, am decis să constituim, chiar din această zi «gărzile patriotice înarmate [...] ».”

(M. Retegan, 1968 - *Din primăvară până în toamnă*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți partidul din România precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa **B**. **2 puncte**
3. Numiți din sursa **A**, respectiv din sursa **B**, câte un conducător politic din România. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că România a refuzat intervenția sovietică în organizarea sa economică. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, două informații aflate într-o relație cauză-efect, selectate din sursa **B**. **7 puncte**
6. Prezentați alte două practici politice utilizate de statul român în etapa stalinismului, în afara celor la care se referă sursa **A**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni din România postbelică, desfășurate anterior etapei stalinismului. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Începutul domniei lui Vladislav [Vlaicu] s-a aflat sub semnul unui acut conflict cu Ungaria: la 5 ianuarie 1365, Ludovic [I de Anjou] declară război voievodului considerat rebel. Pacea încheiată în 1366, după cucerirea Vidinului de către Ludovic, s-a dovedit a nu fi decât un scurt armistițiu. Încercând să aducă la supunere Țara Românească și să o încadreze în planurile sale de politică balcanică, Ludovic întreprinde în toamna anului 1368 o mare expediție la sud de Carpați. Cum însă una din oștile sale a fost zdrobitor înfrântă în Țara Românească, pe râul Dâmbovița, Ludovic a fost silit să abandoneze proiectul de a readuce Țara Românească sub controlul său. Luând inițiativa, Vladislav trece Dunărea, silindu-l în cele din urmă pe rege să renunțe la dominația directă asupra Țaratului de Vidin. Prin pacea încheiată în 1368, domnul român recunoștea suzeranitatea regelui, obținând în schimb, cu titlul de feudă, Severinul și Făgărașul. Un element esențial al păcii a fost drumul comercial care lega Brașovul cu gurile Dunării: domnul Țării Românești păstra suzeranitatea asupra teritoriului străbătut de drumul Brăilei, dar acorda în schimb un regim vamal preferențial negustorilor brașoveni. Compromisul din 1368, care a consacrat câteva din obiectivele principale ale Țării Românești în raport cu Ungaria, a devenit un element constitutiv al raporturilor dintre cele două state timp de un secol și jumătate. [...]

Urmând una din direcțiile principale ale politicii tatălui său, Nicolae Alexandru, Vladislav a consolidat legăturile cu Patriarhia din Constantinopol, a înființat o a doua mitropolie în Oltenia, a extins influența domniei Țării Românești la Muntele Athos, unde a asumat un rol deosebit de activ [...]. Consolidând dimensiunea ortodoxă a politicii sale, Vladislav a adâncit conflictul cu suzeranul său, angajat într-un masiv efort de convertire la catolicism a masei popoarelor ortodoxe.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți statul medieval românesc precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei date, o informație referitoare la evenimentul din 1366. **2 puncte**
3. Menționați doi conducători politici din secolul al XIV-lea, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la măsurile în plan religios adoptate de domnitorul de la sud de Carpați. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la pacea din 1368, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală din spațiul românesc se consolidează prin participarea reprezentantului ei la acțiuni diplomatice din secolul al XV-lea. (Se punctează relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre participarea României la relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și de la începutul secolului al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a două fapte istorice desfășurate de România, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, în cadrul „crizei orientale” și precizarea unui alt stat implicat în aceasta;
- prezentarea unei consecințe a implicării României în „criza orientală” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- menționarea a două acțiuni desfășurate de România în cadrul relațiilor internaționale de la începutul secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la consecințele politicii promovate de România în relațiile internaționale de la începutul secolului al XX-lea pentru evoluția statului român și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.